

Valinnaisaineopas 8. luokalle

Linnajoen koulu

lv 2026-2027

Sisällys

Sisällys

Valinnaisaineet 8.-luokalla	3
1.1 LUKUVUOSIKURSSIT, kesto 2 vuotta, (2 vvt)	3
1.2 LUKUVUOSIKURSSIT, kesto 1 vuosi (2 vvt).....	4
1.2.1 TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISTUNNIT	4
1.2.2 TAIDE- JA TAITOAINEET (syventävät).....	6
1.2.3 MUUT VALINNAISET (syventävät)	7
1.2.4 MUUT VALINNAISET (soveltavat)	9
1.3 VALINTOJEN TEKEMINEN.....	11

Valinnaisaineet 8.-luokalla

1.1 LUKUVUOSIKURSSIT, kesto 2 vuotta, (2 vvt)

Jos valitset B2-kielen 8.luokalla, se jatkuu valinnaisena myös 9.luokalla.

B2-KIELET: RANSKA SAKSA VENÄJÄ

Valitsemalla uuden kielen tutustut uuteen kulttuuriin ja opit ymmärtämään maailmaa ja ihmisiä paremmin. Maantuntemuksen osalta tutustut myös joko ranskankieliseen maailmaan, saksankieliseen Keski-Eurooppaan tai venäjänkieliseen Itä-Eurooppaan. Tunneilla harjoitellaan kieltä jokapäiväisissä vuorovaikutustilanteissa puhumalla, kuuntelemalla, lukemalla ja kirjoittamalla. B2-kieli antaa hyvän pohjan kieliopintoihin myös toisella asteella. Arviointi perustuu siihen, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa vieraan kielen B2-oppimäärälle asetetut tavoitteet.

RANSKA

vRANB2

Tule tutustumaan ranskankieliseen maailmaan! Opit käyttämään ranskaa erilaisissa arkipäivän tilanteissa ja saat tietoa Ranskasta ja sen kulttuurista.

SAKSA

vSKB2

Tule tutustumaan saksankieliseen maailmaan! Opit käyttämään saksaa erilaisissa arkipäivän tilanteissa ja saat tietoa saksan kielen alueista ja niiden kulttuurista.

VENÄJÄ

vVEB2

Privet! Tule tutustumaan venäjänkieliseen maailmaan! Opit kyrilliset aakkoset ja käyttämään venäjää erilaisissa arkipäivän tilanteissa. Saat tietoa venäläisistä tavoista sekä kulttuurista. Välillä kuunnellaan venäläistä musiikkia ja katsellaan ohjelmien kautta venäläisten elämää.

1.2 LUKUVUOSIKURSSIT, kesto 1 vuosi (2 vvt)

1.2.1 TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISTUNNIT

Jokainen 7.luokan oppilas valitsee yhden (1) taide- ja taitoaineen.

LIIKUNTA	vLI
KOTITALOUS	vKO
KUVATAIDE	vKU
KÄSITYÖ	vKS
MUSIIKKI (musiikkiluokka)	vML
MUSIIKKI	vMU

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit sisältyvät aina taide- ja taitoaineiden yhteiseen oppimäärään, niinpä niistä annettava arvosana näkyy todistuksessa kyseisen oppiaineen numerona. Ei erillistä arvosanaa lukuvuosi- tai päättötodistukseen.

LIIKUNTA vLI

Monipuolista liikuntaa ryhmässä. Kurssilla kehitetään fyysistä kuntoa ja pelataan pallopelejä. Ohjelma suunnitellaan tarkemmin opettajan johdolla syksyllä. Ryhmät ovat sekaryhmiä. Ryhmässä toimiminen ja yhdessä tekeminen on yksi kurssin tavoite. Tyypillinen esimerkkitunnin sisältö: lihaskuntoharjoittelu + pallopelejä. Arviointi vaikuttaa päättötodistuksen liikunnan arvosanaan.

KOTITALOUS vKO

8. -luokan valinnaisessa kotitaloudessa vahvistat ja syvennät kiinnostustasi kotitalouden eri osa-alueita kohtaan. Opit ymmärtämään kotitalouden moniulotteisuutta ja kodissa tehtävien toimien merkitystä itselle ja läheisille sekä ympäristölle. Vahvistat taitojasi ruoanlaiton ja leipomisen sekä puhtaanapidon parissa tunneilla tapahtuvan käytännön työskenteilyn avulla. Osallistut oppimisesi suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin yhdessä toisten kanssa. Arviointi vaikuttaa päättötodistuksen kotitalouden arvosanaan. 8. luokalla kotitaloudessa tutustumme seuraaviin keskeisiin osa-alueisiin käytännönläheisesti:

- suomalainen ruokakulttuuri ja sesongit
- erilaiset ruokakulttuurit Euroopassa - juhlat ja erityisruokavaliot
- kuluttajuus ja kodin talousosaaminen
- kodin ja vaatteiden hoitaminen
- hyvinvointia edistävät valinnat ja ympäristövastuullisuus

KUVATAIDE

vKU

Tunneilla jatketaan kuvataiteen opiskelua samaan tapaan monipuolisesti kuten seitsemännellä luokalla. Piirtämisen, maalaamisen ja muovailun lisäksi tehtävät voivat olla myös valokuvausta, rakentelua, yhteisötaiteen tekemistä tai kirjallisia tehtäviä. Tehtäväkokonaisuuksien aihevalinnasta keskustellaan ryhmän kanssa, ja tehtäväsarjoja tehdään pitkäjänteisesti. Omat havainnot ja kokemukset, itselle tärkeät kuvat, ympäristö, taidekuvat ja eri kulttuurien kuvat ovat inspiraationa tekemiselle. Mahdollisuuksien mukaan tehdään myös museo- ja näyttelyvierailuja. Tuntien tavoitteena on innostaa kuvataiteen tekijäksi ja koki-jaksi sekä taiteen ilmiöitä tutkimalla syventää ymmärrystä taiteesta ja kulttuurista. Arviointi vaikuttaa päättötodistuksen kuvataiteen arvosanaan.

KÄSITYÖ

vKS

Käsityö on jatkoa 7. -luokan käsityön opetukselle. Oppilas valitsee koko vuodeksi joko pehmeät (tekstiili) tai kovat (tekninen) materiaalit. Töissä voi myös yhdistää eri materiaaleja ja tekniikoita näistä molemmista vaihtoehdoista (silloin työskennellään molemmissa luokissa tarpeen mukaan). Toteutetaan erilaisia projekteja oman valinnan mukaan. Opi-taan lisää suunnittelusta ja valmistuksen eri työtavoista, välineistä ja materiaaleista. Arviointi vaikuttaa päättötodistuksen käsityön arvosanaan.

KOVAT MATERIAALIT	(TN)
PEHMEÄT MATERIAALIT	(TS)

MUSIIKKI

vML ja vMU

Musiikin valinnaisessa laajennetaan musiikillista osaamista ja ymmärrystä. Kurssilla harjoitellaan uutta ohjelmistoa, joka liittyy käsiteltäviin aihealueisiin ja ajankohtaisiin teemoihin. Oppilaiden toiveet huomioidaan. Työtapoina ovat aina ensisijaisesti musisoiminen ja kuunteleminen, tutkiminen ja oppilaiden valitsevat työtavat. Mahdollisuuksien mukaan koulun ulkopuolisia vierailuita ja esiintymisiä koulun tapahtumissa. Arviointi vaikuttaa päättötodistuksen musiikin arvosanaan.

Huom! Musiikkiluokan (7A) oppilaat valitsevat taide- ja taitoainevalinnaisekseen musiikkiluokan musiikin vML. Muut oppilaat valitsevat musiikin vMU taide- ja taitoainevalinnaisekseen.

1.2.2 TAIDE- JA TAITOAINEET (syventävät)

Syventävät valinnaiset aineet syventävät ja laajentavat yhteisten oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Valinnaisaineen nimi, vuosiviikkotuntimäärä ja numeerinen arvosana merkitään perusopetuksen päättötodistukseen yhteisen oppiaineen nimen alle.

BÄNDIKURSSI	vBÄK	MU
KUVITTELE JA KUVITA	vKUVI	KU
SARJAKUVAILMAISU	vSAR	KU
TAVOITTEELLINEN URHEILIJA	vURH	LI
TEKNINEN TYÖ	vTNI	KS
VAATEOMPELU	vOMI	KS

BÄNDIKURSSI vBÄK Musiikki

Kurssilla vahvistetaan ja opetellaan uusia bändisoittotaitoja, ja sen tarkoituksena on kehittää opetussuunnitelman mukaisia yhteismusisointitaitoja sekä eri bändisoittimien soittotaitoja. Samalla kehittyvät myös kuuntelemis-, yhteistyö- ja tiedolliset taidot. Esiintymiset ovat mahdollisia esimerkiksi koulun tilaisuuksissa (juhlat). Oppilailta toivotaan aktiivista osallistumista opetukseen ja sen suunnitteluun, kuten kappaleiden valintaan. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

KUVITTELE JA KUVITA vKUVI Kuvataide

Kuvittele ja kuvita –valinnainen sopii piirtämisestä ja maalaamisesta kiinnostuneille. Työvälineinä ovat kynät, liidut, muste, vesi- ja peitevärit ja kuvankäsittelyohjelma. Töiden aiheista keskustellaan yhdessä, mutta ohjelmassa on sekä taidekuvien että käyttökuvien (esim. kuvitukset, merkit, julisteet) tekemistä. Tavoitteena on saada varmuutta ja monipuolisuutta kuvien tekijänä sekä kehittää kuvallista ilmaisua. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

SARJAKUVAILMAISU vSAR Kuvataide

Sinun tarinasi, sinun tyylisi. Tule löytämään oma äänesi ja opi, miten voit ilmaista havaintojasi ja ajatuksiasi kuvallisesti – olipa kyse sitten fantasiasta, huumorista tai kantaaottavista tarinoista! Aiempaa kokemusta sarjakuvasta tai muusta taiteen harrastamisesta ei tarvita, mutta kurssi soveltuu erinomaisesti myös osaamisen syventämiseen.

Tällä valinnaiskurssilla tutuiksi tulevat ideointi, käsikirjoittaminen, piirtäminen ja värittäminen eri välineillä sekä valmiin sarjakuvan toteuttaminen. Harjoittelemme miten oman idean saa muutettua kiinnostavaksi tarinaksi, miten luodaan hahmoja, miten lisätään tekstiä ja mitä tapahtuu sarjakuvaruutujen väleissä. Työskentelemme rennossa hengessä erilaisia tekniikoita testaillen, sarjakuvia lukien ja omia ideoita kehitellen yksin sekä ryhmässä.

Kurssin tavoitteena on oman sarjakuvan ideointi ja toteuttaminen valitulla tekniikalla. Kurssin arviointi perustuu tunneilla tehtäviin harjoituksiin, oppimispäiväkirjaan sekä oman valmiin sarjakuvan tekemiseen. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

TAVOITTEELLINEN URHEILIJA

vURH

Liikunta

Tällä kurssilla opitaan ja harjoitellaan sekä teoriassa että käytännössä asioita, jotka tukevat kehittymistäsi urheilijana. Kurssille osallistuvilla tulee olla tavoitteellinen urheiluharrastus joko yksilö- tai joukkuelajeissa. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

TEKNINEN TYÖ

vTNI

Käsityö

Kurssin tavoitteena on oppia työskentelemään niin puu-, metalli-, muovi-, kone- kuin sähköpömpökin käytännön töiden parissa. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

VAATEOMPELU

vOMI

Käsityö

Kurssilla suunnitellaan, valmistetaan tai tuunataan oman valinnan mukaisia vaatteita ja asusteita eri tekniikoin. Tavoitteena on oppia lisää suunnittelusta, kaavamuutoksista, materiaaleista ja eri työtavoista. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

1.2.3 MUUT VALINNAISET (syventävät)

Syventävät valinnaiset aineet syventävät ja laajentavat yhteisten oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Valinnaisaineen nimi, vuosiviikkotuntimäärä ja numeerinen arvosana merkitään perusopetuksen päättötodistukseen yhteisen oppiaineen nimen alle

DRAAMA	vDRA	SUK
LUKUPIIRI	vLUKU	SUK
LUOVA KIRJOITTAMINEN	vKIR	SUK
MAAILMAN KULTTUURIT JA LUONNONMAISEMAT	vMKL	MT
MATEMATIIKAN SYVENTÄVÄ	vMAS	MA
RUOTSIN KIELTÄ JA KULTTUURIA	vRKK	RU
SOVELTAVA LUONNONTIEDE	vSOL	BI
SUOMEN KIELEN TUKIKURSSI	vS2	SUK

DRAAMA

vDRA

Suomen kieli ja kirjallisuus

Tavoitteet: Oman luovan sanattoman ja sanallisen ilmaisun monipuolinen kehittäminen ja ilmaisurohkeuden lisääminen draaman keinoin. Sisältö: Luovaa hulluttelua keskittymis-, rentoutus-, tunne- ja puheharjoitusten avulla. Improvisaatioharjoituksia sekä erilaisia omia pieniä kohtauksia. Harjoituksia tehdään sekä yksin että ryhmässä. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

LUKUPIIRI

vLUKU

Suomen kieli ja kirjallisuus

Haluatko rauhoittua kesken koulupäivän kirjallisuuden parissa? Lukupiirissä vietämme aikaa lukien ja teekupposen ääressä luetusta keskustellen. Voimme myös vinkata toisillemme kirjoja ja katsella kirjasomea yhdessä. Osallistujat valitsevat luettavat kirjat, ja pääsevät vaikuttamaan tuntien rakenteeseen. Ihana hengähdyshetki kesken päivän kaikille kirjojen ystäville! Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

LUOVA KIRJOITTAMINEN

vKIR

Suomen kieli ja kirjallisuus

Kiinnostavatko sinua runot, tarinat tai omaelämäkerralliset tekstit? Tässä valinnaisaineessa saat päästää sisäisen sanataiturisi valloilleen! Kirjoitamme erilaisia kaunokirjallisia tekstejä yksin ja yhdessä. Edistyneet kirjoittajat voivat halutessaan edistää omia projektejaan. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

MAAILMAN KULTTUURIT JA LUONNONMAISEMAT

vMKL

Maantieto

Tällä kurssilla tutustutaan ja opiskellaan, mitä kulttuuri tarkoittaa, millaisia eri kulttuureja maailmasta löytyy ja mitkä tekijät ovat vaikuttaneet niiden syntyyn. Miten luonto ja luonnonvoimat ovat muokanneet maisemaa ja millainen vaikutus luonnolla on erilaisten kulttuurien muodostumiseen. Toisin sanoen, miten ihminen on vaikuttanut luontoon ja luonto ihmiseen. Perehdymme niin suuriin kulttuuriipiireihin kuin pieniin yksittäisiin alkuperäiskansoihin. Mitä enemmän tiedämme kulttuureista ja luonnosta, sitä enemmän osaamme arvostaa niitä. Oletko sinä valmis "matkustamaan" ympäri maailmaa läpi luonnon- ja kulttuurimaisemien mosaiikin. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

MATEMATIIKAN SYVENTÄVÄ

vMAS

Matematiikka

Tavoitteena on syventää matematiikan perusoppiaineen tietoja ja kehittää oppilaan itsestä opiskelua eli valmiuksia opiskella mm. lukiossa pitkää matematiikkaa. Kurssin sisältö on pääsääntöisesti kahdeksannen luokan perusoppiaineesta syventävää. Työtavoissa korostuu opetuskeskustelun merkitys sekä itsenäinen työskentely. Arvioinnissa huomioidaan matemaattisten tietojen ja taitojen lisäksi myös suullinen ja kirjallinen esitystapa. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

RUOTSIN KIELTÄ JA KULTTUURIA

vRKK

Ruotsi

Tällä kurssilla keskitytään ruotsin kieleen käyttökielenä ja kurkistetaan ruotsalaiseen kulttuuriin mm. musiikin ja elokuvien avulla. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

SOVELTAVA LUONNONTIEDE

vSOL

Biologia

Soveltavan luonnontieteen kurssilla pääset tekemään kokeellisia biologiaan ja maantietoon liittyviä töitä niin sisällä kuin maastossakin. Kurssilla pääset muun muassa eristämään DNA:ta, viljelemään bakteereita, rakentamaan pienoiskosysteemin ja onkimaan. Kurssilla käydään mahdollisesti vierailulla tutkimuslaboratoriossa. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

SUOMEN KIELEN TUKIKURSSI

vS2

Suomen kieli ja kirjallisuus

Tällä kurssilla kertaamme suomen kielen, biologian, maantiedon, yhteiskuntaopin, historian ja terveystiedon asioita pienessä ryhmässä. Kurssilla saat opettajan tukea oppiaineiden sanastoihin sekä käsitteisiin. Myös suomen kielen oppimiseen käytetään aikaa. Tämä kurssi on juuri sinulle, jos koet, että lisäkertaus suomen kieleen ei olisi pahitteeksi tai oppiaineet tuntuvat haastavilta! Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

1.2.4 MUUT VALINNAISET (soveltavat)

Soveltavat valinnaiset aineet voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laajalaisesta osaamisesta eli niillä ei ole varsinaista emoainetta. Valinnaisaineen nimi, vuosiviikkotuntimäärä ja arvosana merkitään perusopetuksen päättötodistukseen Muut soveltavat aineet -otsikon alle.

ELÄMÄNTAITO

vELT

FYSIIKKA JA KEMIA

vFKI

KAUPALLISET AINEET

vKP

MATEMATIIKAN, FYSIIKAN JA KEMIAN TUKIKURSSI

vMFK

TAITEEN PEHMEÄT MATERIAALIT

vTAP

ELÄMÄNTAITO

vELT

Jääkö sinulta kouluun liittyvät velvollisuudet usein viime tippaan tai jopa hoitamatta kokonaan? Pohditko, miten saisit unelmasi ja tavoitteesi toteutettua opiskelun, harrastuksen tai tulevaisuuden suhteen? Entä oletko ajatellut miten oma ajattelusi vaikuttaa toimintaasi? Tässä valinnaisaineessa yritetään ratkoa näitä elämän pieniä haasteita mm. keskittymällä omiin vahvuuksiin ja niiden hyödyntämiseen omassa elämässä, vahvistamalla omia ajattelun taitoja sekä tutustumalla erilaisiin keinoihin hallita omaa arkea. Kurssi tukee mielen

hyvinvointia edistäviä asioita. Kurssilla annetaan mahdollisuus myös perehtyä syvemmin oppilaiden kiinnostuksen mukaan itseä kiinnostaviin koulutusaloihin ja miettiä omaa tulevaisuutta. Tavoitteena on ottaa haltuun konkreettisia keinoja ja taitoja hallita omaa elämää. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

FYSIIKKA JA KEMIA

vFKI

Tutkitaan erilaisia fysikaalisia ja kemiallisia ilmiöitä ja pyritään pohtimaan luonnonilmiöiden syitä ja seurauksia yksinkertaisten kokeiden avulla. Herätellään mielenkiintoa ja harrastuneisuutta ympäristöön sekä luonnonilmiöiden havainnointiin ja tutkimiseen. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

KAUPALLISET AINEET

vKP

Tavoitteet: Oppia ymmärtämään yhteiskunnassa vallitsevia taloudellisia lainalaisuuksia niin mikro- kuin makrotaloudenkin näkökulmasta, kasvaa vastuulliseksi kuluttajaksi, saada käytännöllinen käsitevarasto talousuutisten seuraamisen tueksi.

Kurssin sisältö: talouden käsitemaailman avaaminen perinteisen luennoinnin ja kuvataallenteiden analysoinnin avulla, Talouselämä-lehtien artikkelien kautta, pari- ja ryhmätyön keinoin.

Painopistealueet: kriittinen kuluttajuus, talouden peruskäsitteistö, markkinoinnin rooli kaupallisuuden kentässä, vakuutustoimiala, kirjanpidon peruskäsitteistö, yrittäjyyden teoriaa, ajankohtaiset talouden tapahtumat ja ilmiöt.

Kurssi antaa myös perusevaitä jatkaa kaupallisia opintoja sekä peruskoulun että myös toisen asteen opintojen jälkeen. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

MATEMATIIKAN, FYSIIKAN JA KEMIAN TUKIKURSSI

vMFK

Kurssilla tarjotaan tukea sillä hetkellä käynnissä olevien matemaattisten aineiden kurssien sisältöjen ymmärtämiseen ja apua kotitehtävien tekemiseen. Pääsääntöisesti viikon kahdesta tunnista toinen käytetään matematiikan ja toinen fysiikan/kemian parissa. Vuoden aikana kurssia opettaa useampi eri opettaja, jolloin opettamisen ja ohjaamisen tapaan saadaan vaihtelua. Arviointi perustuu oppilaan aktiivisuuteen ja yrittämisen määrään tunneilla. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

TAITEEN PEHMEÄT MATERIAALIT

vTAP

Tällä kurssilla tehdään taidetta pehmeistä materiaaleista. Kurssilla opitaan erilaisia taidetta ja käsitöitä yhdistäviä tekniikoita ja tehdään niillä omia pienempiä ja isompia taideteoksia tai käytettäviä taidetuotteita.

Kurssin tavoitteena on löytää oma rento taideilmaisutapa ja kädenjälki, jossa yhdistyy erilaiset materiaalit ja tekniikat sekä tutustua tekstiilitaiteeseen. Kurssi sopii käsitöistä tai/ja kuvataiteista kiinnostuneille sekä omaa luovaa kädenjälkeä etsivälle. Arviointi numeerisesti suhteessa kurssin tavoitteisiin.

1.3 VALINTOJEN TEKEMINEN

- 7. luokkalaiset tekevät kolme (3) valintaa, yksi kustakin valinnaisainepalkista.
- Kukin valinta on laajuudeltaan 2vvt eli valinnaisten kokonaismäärä on 6 vuosiviikkotuntia (6vvt).
- Yhden valinnoista tulee olla A_1 . taide- ja taitoaine. Näitä aineita ovat liikunta, kotitalous, kuvataide, käsityö ja musiikki. Ne näkyvät Wilman valikossa keltaisella värillä.
 - Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit sisältyvät taide- ja taitoaineiden yhteiseen oppimäärään ja muodostavat sille jatkumon.
 - Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit huomioidaan yhteisen oppimäärän arvioinnissa.
- Muut kaksi valintaa voivat olla joko syventäviä tai soveltavia valinnaisaineita.
 - Syventävät valinnaiset aineet syventävät ja laajentavat yhteisten oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Näistä tulee todistukseen oma numeerinen arvosanansa yhteisen oppiaineen (ns. emoaine, esimerkiksi matematiikka) arvosanan alle.
 - Soveltavat valinnaiset aineet voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisesta osaamisesta. Näistä annetaan myös oma numeerinen arvosanansa.
- Jos oppilas valitsee B2-kielen (ranska, saksa tai venäjä), sen opiskelu jatkuu pakollisena valintana myös 9. luokalla.
- Musiikkiluokan (7A) oppilaat valitsevat taide- ja taitoaineiden A_1 valinnaisiksi tunteikseen musiikkiluokan musiikin (vML).
- Mikäli oppilaalla on vapaaehtoinen A2-kieli (saksa tai ranska), tulee hänen valita se yhdeksi valinnaisaineekseen.